

5651 Sayılı Kanun Hakkında Bilgilendirme Toplantısı

ODTÜ KKM

Ayla ALTUN

ayla@metu.edu.tr

Bilgi İşlem Daire Başkanlığı, 16 Mart 2009

TOPLANTI PROGRAMI

I. BÖLÜM (14:00 – 15:00) :

- **5651 Sayılı Kanun Hk. Genel Bilgi**
  - Kanun ve İlgili Yönetmelikler
  - Üniversitemiz Açısından 5651 Sayılı Kanun
- **5651 Sayılı Kanunun Getirdiği Yükümlülükler**

II. BÖLÜM (15:15 – 16:30) :

- **5651 Sayılı Kanun Kapsamındaki Teknik Konular**
  - İç IP Dağıtım Logu
  - Yer Sağlayıcı Trafik Bilgisi
  - Zaman Damgası

5651 Sayılı Kanun

“İnternet Ortamında Yapılan Yayınların
Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla
İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi
Hakkında Kanun”

(23 Mayıs 2007 Tarih ve 26530 Sayılı Resmi Gazete)

Kanunda Tanımlanan Aktörler

“Yer Sağlayıcı”

“İçerik Sağlayıcı”

“Erişim Sağlayıcı”

“İnternet Toplu Kullanım Sağlayıcı”

Kanunu Uygulayıcı Kurum

Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu
(Telekomünikasyon Kurumu)

**Telekomünikasyon İletişim
Başkanlığı (TİB)^(*)**

(*) Kanunda "Başkanlık olarak tanımlanmıştır.

5651 Sayılı Kanunun Amacı

“Bu kanunun amaç ve kapsamı; içerik sağlayıcı, yer sağlayıcı, erişim sağlayıcı ve toplu kullanım sağlayıcıların yükümlülük ve sorumlulukları ile internet ortamında işlenen belirli suçlarla içerik, yer ve erişim sağlayıcıları üzerinden mücadeleye ilişkin esas ve usulleri düzenlemektir.”

İnternet Ortamı - İnternet Ortamında Yapılan Yayın

İnternet Ortamı: “Haberleşme ile kişisel veya kurumsal bilgisayar sistemleri dışında kalan ve kamuya açık olan İnternet üzerinde oluşturulan ortam”

İnternet Ortamında Yapılan Yayın: “İnternet Ortamında yer alan ve içeriğine belirsiz sayıda kişilerin ulaşabileceği veriler”

Yönetmelikler

“Telekomünikasyon Kurumu Tarafından Erişim Sağlayıcılara ve Yer Sağlayıcılara Faaliyet Belgesi Verilmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik”

(24 Ekim 2007 Tarih ve 26680 Sayılı Resmi Gazete)

“İnternet Toplu Kullanım Sağlayıcıları Hakkında Yönetmelik”

(1 Kasım 2007 Tarih ve 26687 Sayılı Resmi Gazete)

“İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesine Dair Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik”

(30 Kasım 2007 Tarih ve 26716 Sayılı Resmi Gazete)

İçerik Sağlayıcı

“İnternet ortamı üzerinden kullanıcılara sunulan her türlü bilgi veya veriyi üreten, değiştiren ve sağlayan gerçek veya tüzel kişileri”

Yer Sağlayıcı

“İnternet ortamında hizmet ve içerikleri barındıran sistemleri sağlayan veya işleten gerçek veya tüzel kişileri”

İnternet Toplu Kullanım Sağlayıcı

*“Kişilere belli bir yerde ve belli bir süre
İnternet ortamı kullanım olanağı
sağlayan gerçek veya tüzel kişiler”*

Erişim Sağlayıcı

*“İnternet toplu kullanım sağlayıcılarına ve abone olan kullanıcılarına **İnternet ortamına erişim olanağı sağlayan işletmeciler ile gerçek veya tüzel kişileri**”*

Birimlerimiz hangi konumda değerlendirilmektedir ?

- **Birimlerimizin** İnternet ortamında yayınladıkları bir **içerik** (Ör. web sayfası) varsa
→ **İçerik Sağlayıcıdır.**
- **Birimde web, ftp, e-posta, vb. servislerin** İnternet ortamında sunulduğu sunucular varsa
→ **Yer Sağlayıcıdır.**
- **Birim,** Bilgi İşlem Daire Başkanlığı tarafından kendisine tahsis edilen **IP Bloğunun birim içindeki dağılımını** (ofisler, PC Lab., vb.) kendisi yönetiyorsa
→ **İnternet Toplu Kullanım Sağlayıcıdır.**

Personel ve öğrencilerimiz (kullanıcılarımız) hangi konumda değerlendirilmektedir ?

- **Kullanıcılarımızın** İnternet ortamında yayınladıkları bir içerik (Ör. **web sayfası**) varsa
→ **İçerik Sağlayıcıdır.**
- **Kullanıcılarımız**, kendilerine tahsis edilen IP adresi üzerinden, **web, ftp, e-posta, vb.** servislerin İnternet ortamında sunulduğu **sunucu işletiyorlarsa**
→ **Yer Sağlayıcıdır.**
- **Kullanıcılarımız** kendilerine tahsis edilen IP adresi üzerinden, kendileri dışındaki **kişilere İnternet kullanım olanağı sağlıyorlarsa**
→ **İnternet Toplu Kullanım Sağlayıcıdır.**

Kanundaki Temel Uygulamalar Nelerdir ? (1/2)

1) Hukuka aykırı içeriklerin yayından çıkartılması (ve cevap hakkı)

→ İçerik Sağlayıcı

→ Yer Sağlayıcı

2) Kanun kapsamındaki 9 katalog suçu içeren yayınlara olan erişimin engellenmesi

→ Erişim Sağlayıcı

Erişim Engellenmesine Neden Olan Suçlar (9 adet) :

- a) 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununda yer alan;
- 1) İntihara yönlendirme (madde 84)
  - 2) Çocukların cinsel istismarı (madde 103, birinci fıkra)
  - 3) Uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanılmasını kolaylaştırma (madde 190)
  - 4) Sağlık için tehlikeli madde temini (madde 194)
  - 5) Müstehcenlik (madde 226)
  - 6) Fuhuş (madde 227)
  - 7) Kumar oynanması için yer ve imkân sağlama (madde 228)
- b) 25/7/1951 tarihli ve 5816 sayılı **Atatürk Aleyhine İşlenen Suçlar** Hakkında Kanunda yer alan suçlar
- c) 7258 sayılı **“Futbol ve Diğer Spor Müsabakalarında Bahis ve Şans Oyunları Düzenlenmesi Hakkında Kanun”**un 5. maddesinde tanımlanan suçlar (5728 sayılı kanunun 256.maddesinde, 7258 sayılı kanunun 5. maddesinde değişiklik yapılmış ve bu maddede işlenen suçlar 5651 sayılı kanun kapsamına alınmıştır).

Kanundaki Temel Uygulamalar Nelerdir ? (2/2)

3) Log kayıtlarının tutulması

- Yer Sağlayıcı
- İnternet Toplu Kullanım Sağlayıcı
- Erişim Sağlayıcı

4) Konusu suç oluşturan içeriklere erişimi önleyici tedbirlerin alınması

- İnternet Toplu Kullanım Sağlayıcı

Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı (TİB)

- Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (Telekomünikasyon Kurumu)'na bağlı,
- 5651 kapsamına giren suçları oluşturan içeriğe sahip faaliyet ve yayınları önlemek,
- İnternet ortamında yapılan yayınları izlemek, bilgi ihbar merkezi kurmak, suçun izlendiğinin tespiti halinde erişimi engellemeye yönelik tedbirleri almak,
- Faaliyet/İzin Belgelerini (Yer Sağlayıcı, vb.) vermek,
- Filtreleme, izleme, bloke etmeye yönelik esas ve usulleri belirlemek; bu esaslara göre donanım ve yazılım yapılmasına ilişkin asgari kriterleri belirlemek,
- İnternet Kurulu ile işbirliği ve koordinasyon,
- ...

İçeriğin Yayından Çıkarılması ve Cevap Hakkı(*)

- Hak ihlali durumunda ilgili kişi, içerik sağlayıcıya (buna ulaşamaması halinde yer sağlayıcıya başvurur;
  - 2 gün içinde içerik yayından çıkartılıp tekzip yayınlanmazsa, ilgili **15 gün içinde Sulh Ceza Mahkemesine başvurabilir**. Hakim, duruşmasız olarak 3 gün içinde karara bağlar (Karara, CMUK hükümlerine göre itiraz yoluna gidilebilir).
  - **Sulh ceza hakiminin kesinleşen kararı, içerik sağlayıcı/yer sağlayıcıya tebliğ edilir**, içerik yayından çıkartılır ve tekzip yayınlanır (2 gün süre).
  - **Hakimin kararı, belirtilen şekilde uygulanmazsa, sorumlu kişi hakkında 6 ay – 2 yıl hapis cezası**

(*) Uygulama ile ilgili ayrıntılı bilgi : 30 Kasım 2007 tarih, 26716 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan "İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesine Dair Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" in 10. Maddesi

Erişimin Engellenmesi Kararı (9 suç için)(*)

→ Koruma Tedbiri Olarak;

- Soruşturma evresinde **hakim**,
- Kovuşturma evresinde **mahkeme (gecikmesi sakıncalı ise, C.savcısı karar verir ve 24 saat içinde hakim onayına sunar; hakim kararını en geç 24 saat içinde verir; onaylanmazsa tedbir C.savcısı tarafından derhal kaldırılır).**

karar verir (Karara TİB ya da ilgililer tarafından CMUK'a göre itiraz edilebilir).

→ İdari Tedbir Olarak;

- İçerik /yer sağlayıcının yurt dışında bulunması halinde veya
- İçerik /yer sağlayıcı yurt içinde bulursa bile yayın, çocukların cinsel istismarı (TCK 103, birinci fıkra) veya müstehcenlik suçları (TCK 226) ise **TİB** (24 saat içinde hakim onayına sunulur, hakim kararını en geç 24 saat içinde verir; bu süre içinde onaylanmaması halinde tedbir TİB tarafından derhal kaldırılır)

re'sen karar verir.

- Yayın yapanların kimliklerinin belirlenmesi halinde **suç duyurusu** (TİB, suç duyurusuna esas teşki edecek verilerin elde edilebilmesi için kamu kurum ve kuruluşlarından bilgi ve belge talep edebilir)

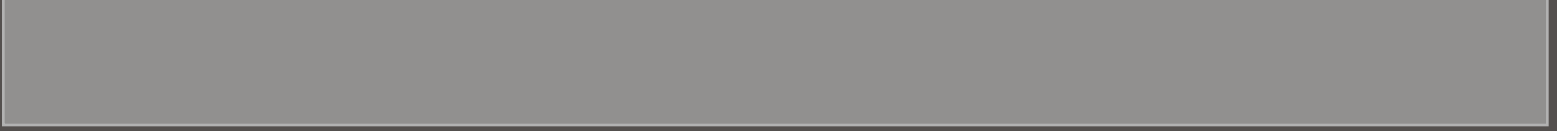
(*) Uygulama ile ilgili ayrıntılı bilgi : 30 Kasım 2007 tarih, 26716 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan "İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesine Dair Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" in 13. ve 14. Maddesi

Erişimin Engellenmesi İşlemi (9 suç için)

- Hakim, mahkeme ya da C. Savcısının **kararı TİB'e gönderilir** (10/11/2008 tarih, 27050 sayılı 5809 Sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu ile, 5651 sayılı Kanunun 8 inci maddesine onüçüncü fıkraya olarak "İşlemlerin yürütülmesi için Başkanlığa gönderilen hakim ve mahkeme kararlarına 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu hükümlerine göre Başkanlıkça itiraz edilebilir." fıkrası eklenmiştir). **TİB elektronik ortamda erişim sağlayıcıya gereği için bildirir.** Karar erişim sağlayıcı tarafından 24 saat içinde yerine getirilir.
- Kişiler kurumlar tarafından **bilgi ihbar merkezine yapılan ihbarlar TİB tarafından incelemeye alınır.** Yeterli şüphe varsa TİB idari tedbir kararı alır.
- Gerektiğinde **TİB, erişimin engellenmesi kararına konu olan içeriğin yayından kaldırılmasını yer sağlayıcıdan isteyebilir.**

İdari ve Cezai Yaptırımlar

- **İdari tedbir olarak verilen karar** erişim sağlayıcı tarafından 24 saat içinde yerine getirilmezse, **10 bin -100 bin YTL**; cezayı takiben 24 saat içinde karar yerine getirilmezse **Faaliyet Belgesi iptali**
- **Koruma tedbiri olarak verilen karar** 24 saat içinde yerine getirilmezse, **yer ve erişim sağlayıcı sorumluları için**, fiil daha ağır cezayı oluşturan başka bir suç oluşturmadığı takdirde **6 ay – 2 yıl hapis cezası**

T e ş e k k ü r l e r . . .